

Reageren? Brieven: maximaal 200 woorden.
Artikelen: maximaal 700 woorden. Mail uw
 reactie met naam, adres en telefoonnummer
 naar opinie@nd.nl of ND, postbus 111, 3770 AC
 Barneveld. Meer informatie: nd.nl/contact

MAARTEN PIJNACKER HORDIJK • sinds 1986 betrokken bij pauzebidstonden bij NS in Utrecht en coördinator bedrijfsbidstonden in Nederland nd.nl/opinie BEELD AP / ADAM ESCHBACH

GEBED HOUDT WERKENDEN OP DE BEEN

... Predikanten en voorgangers hebben vaak geen idee van wat hun werkende gemeenteleden wekelijks meemaken. Bijvoorbeeld spoomedewerkers die regelmatig worden geconfronteerd met mensen die voor de trein springen. Gebed kan veel doen.

Binnen veel kerken en gemeenten bestaat het hardnekkige beeld dat mensen die 'fulltime christen zijn' geestelijker en dus belangrijker zijn dan 'gewone christenen'. Christenen op de werkvloer hebben door dit verkeerde beeld niet het idee dat hun werk in 'geestelijke zin' meetelt en zo ontstaat verlegenheid met het christen-zijn op je werk. Veel christenen trekken nu op hun werk hun mond niet open. Of doen het wel, maar dan heel onhandig. Ik merk dat steeds opnieuw als ik met mensen dieper doorpraat over 'christen-zijn op je werk'. Dit beeld tref je helaas in alle kerkelijke richtingen aan. Wat werkenden in de kerk vooral meekrijgen, is dat het gaat om de kerk en om wat je in je vrije tijd doet. Of dat wel in orde is. En je werk: dat is nou eenmaal nodig om in ons onderhoud te voorzien. O ja, en om de kerk te financieren.

Hoe komt dit? Zou een dominee niet eens wat bedrijfsbezoeken moeten afleggen? Of wat meer naar het gewone leven van werknemers vragen? Ik hoor er nooit over en ik heb toch contacten met enorm veel christenen op de werkvloer.

werkvloer

Uit contacten met hen blijkt dat predikanten en voorgangers meestal geen idee hebben wat het grootste deel van hun volwassen gemeenteleden wekelijks meemaken. Dat maakt ook dat zij algemene zaken zoals 'gij zult niet stelen' nauwelijks vertalen naar de werke-

Hoe vaak roepen predikanten en voorgangers mensen op om voor hun collega's te bidden?

lijkheid van maandag. Hoe vaak hebben zij bijvoorbeeld opgeroepen om niet te sjoemelen (Rabobank)? En: hoe vaak roepen ze mensen op om voor hun collega's te bidden?

Om dat concreet te maken: ik werk bij Prorail. Daar (en ook bij NS) bidden we wekelijks met een groep mensen tegen de zelfmoorden die op het spoor plaatsvinden. Er vindt op het spoor namelijk een geestelijke strijd plaats op leven en

dood, een strijd waar mensen kapot gemaakt worden. Wij bidden voor het personeel op de trein en met name voor christelijke collega's.

zelfdoding

Machinist Sake Adema vertelde in 2010 op spoorchristenen.nl wat er gebeurde toen hij begon te bidden 'tegen de zelfmoorden in'. 'Het is geweldig hoe we hebben mogen constateren dat het aan-

tal zelfdodingen en dodelijke slachtoffers door ongelukken drastisch is gereduceerd in de gebieden van Arriva Friesland en Groningen. In 2007, 2008 en 2009 hebben we drie dodelijke slachtoffers per jaar betreurd. Dit was voorheen een veelvoud.'

Het is belangrijk dat christelijke gemeenten om hun werknemers heen staan. Er zijn bijna geen kerkgangers die ooit

een preek hebben gehoord over werk. In al die jaren dat ik betrokken ben bij bedrijfsgebed hoor ik dat steeds weer. Alsof werk een vloek is. En dat is het niet. Nog voor de zondeval krijgt de mens van God de opdracht om te heersen en te werken (Genesis 1:26, 28 en 2:15, 19). Er is geen tegenstelling tussen 'geestelijk' en 'gewoon, seculier' werk. Als je actief wordt in de gemeente, kies je dan voor God? En, omgekeerd, als je kiest voor je werk of carrière, kies je dan 'dus' voor jezelf? Wat is dat voor onzin? We maken de kerk en het werk daarin zo veel te belangrijk: het gaat om Gods Koninkrijk, en dat is veel breder dan de kerk. Onze maatschappij staat zeker open voor integere en authentieke christenen. Er zijn prachtige initiatieven. Bij een kleine tweehonderd bedrijven en organisaties op zo'n driehonderd locaties wordt meestal wekelijks in een lunchpauze samen gebeden met christen-collega's. Enthousiaste christenen proberen ook op die manier hun geloof handen en voeten te geven. Een prachtig stukje oecumene in de praktijk. En het heeft effect. Niet alleen op christenen zelf, die elkaar zo bemoeiden. Deze christenen krijgen ook meer oog voor de rest van het bedrijf, krijgen veel meer begrip en compassie. En dat wordt door niet-christenen opgemerkt.

Een simpel rekensommetje laat het zien: als 5 procent van de werkenden christen is, gaat het om zo'n 400.000 christenen. Zij hebben elk jaar opnieuw 1000 tot 1600 uur 'natuurlijk' contact met 1 à 2 miljoen niet-christencollega's. Een gigapotentie voor Gods Koninkrijk dus, die we nog niet of nauwelijks benutten. Tijd om dit te veranderen.

►► Zondag 10 november is er een landelijke themazondag 'Christen-zijn op je werk'. Zie ook bedrijfsgebed.nl

WILLEM BOUWMAN nd.nl/opinie

SGP-Kamerlid Roelof Bisschop moet niet zo onaardig tegen de SP doen. Hij heeft er meer mee gemeen dan hij doet voorkomen.

maar,

Leraren in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs zijn soms niet bevoegd om onderwijs te geven. Dat komt de kwaliteit van het onderwijs niet ten goede, en daarom wil het ministerie van Onderwijs dat alle docenten in 2017 in het bezit van een bevoegdheid zijn. De Socialistische Partij vindt dat te laat. Volgens SP-Kamerlid Jasper van Dijk moeten alle leraren al in 2015 bevoegd zijn. Van Dijk kreeg veel kritiek over zich heen. SGP-Kamerlid Roelof Bisschop, gepromoveerd historicus, sprak van 'utopisch socialisme'. Dat was niet als compliment bedoeld.

Het is vreemd dat uitgerekend een historicus en SGP'er het begrip 'utopisch socialisme' gebruikt om een tegenstander te blameren. Bij utopisch socialisme gaan de gedachten uit naar een utopie, oftewel een droombeeld en een niet te bereiken ideaal. Maar utopie heeft nog twee betekenissen, die positiever zijn. Utopie kan een geschrift over een ideale toestand zijn. Het bekendste voorbeeld is het boek *Utopia*

van Thomas More uit 1516. More was een van de grootste geleerden van de zestiende eeuw. Hij was een moedig en kritisch man, hij schreef onverbloemd wat er mis was met zijn land. De koning was een tiran, de bestuurders waren corrupt. In *Utopia* ('nergensland') beschreef More hoe het anders kon. Als historicus weet Bisschop dit natuurlijk. Dat hij het begrip utopie in negatieve zin gebruikt, laat zien dat hij inmiddels meer politicus dan historicus is.

Dat is een treurige zaak, ook omdat er nog een positieve betekenis van utopisch is, namelijk 'gericht op verandering van de bestaande orde'. Ondanks alle verschillen is dat een sterke overeenkomst tussen de SP en de SGP. Ze willen allebei de bestaande orde veranderen: de SGP streeft, zij het lauwer dan voorheen, naar een theocratie; de SP wil een eind maken aan de kapitalistische ordening van de maatschappij. Beide partijen staan in een lange traditie. Veel SGP'ers koesteren utopische gedachten over de

Gouden Eeuw, toen de werkelijkheid dicht in de buurt van het theocratisch ideaal zou zijn gekomen. SP'ers hebben een zwak voor de utopisch socialistische uit de negentiende eeuw, zoals Saint-Simon, Owen en Fourier. Zij streefden naar een samenleving gebaseerd op gelijkheid, harmonie en arbeidsvreugde. Ze waren schatplichtig aan Thomas More. Volgens de gereformeerde historicus H. Smitskamp mag More zelfs de eerste utopisch socialist worden genoemd.

Deze vader van het utopisch socialisme was een katholiek, maar om allerlei redenen moet hij Roelof Bisschop aanspreken. More pleitte voor recht en gerechtigheid en was een vroom en rechtschapen mens. Bidden, Bijbellezen en psalmzingen vormden voor hem de hoogtepunten van de dag. More was ook heel principieel. Hij weigerde in te stemmen met de echtscheiding van de koning, en moest dat met de dood bekopen. Roelof Bisschop heeft meer met utopisch socialisme gemeen dan hij doet voorkomen.

over de andere kant van de feiten